

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 17P/39/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619203171
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gabrielová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6619203171.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Andreou Gabrielovou vo veci starostlivosti o maloletého H. L., W.. XX.XX.XXXX E. Y. H. L., W.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, odborom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, deti rodičov Y. F.I., W.. XX.XX.XXXX, F. Z., M. XX, štátny občan SR, zast. advokátom JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátska kancelária so sídlom Lučenec, Haličská cesta 3200 a I. C., W.. XX.XX.XXXX, F. H., L., M.. U. XXXX/X, štátny občan SR v konané o zvýšenie výživného na maloleté deti takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/8/2012-57 zo dňa 28.02.2012, čo do výroku o výživnom tak, že z v y š u j e vyživovaciu povinnosť otca na maloletú H., W.. XX.XX.XXXX a na maloletého H., W.. XX.XX.XXXX zo sumy 30% životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa na sumu 60,- eur mesačne na každé maloleté dieťa zvlášť od 01.08.2019.

Takto určené výživné je otec p o v i n n ý zasilať k rukám matky, vždy mesačne vopred do 15-teho dňa toho, ktorého mesiaca .

Zročné výživné za obdobie od 01.08.2019 do 31.01.2020 v celkovej sume 384,- eur je otec p o v i n n ý splácať v mesačných splátkach po 20,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky, s tým, že zročné výživné je splatné prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky v deň splatnosti.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka podaným návrhom žiadala zvýšiť otcovi výživné na čiastku 130,- eur na obidve maloleté deti. Ako dôvod uviedla, že rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene č.k. 12C/111/04-120 zo dňa 29.01.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 13.03.2007 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec bol povinný prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 1 000,- SK a na výživu maloletého sumou vo výške 1 000,- SK. Zročné výživné za obdobie od 24.07.2002 do 29.01.2007 v sume 108 500,- SK bol otec povinný uhradiť v mesačných splátkach po 1500,- SK spolu s bežným výživným. Od poslednej úpravy výživného uplynula doba 12 rokov, počas ktorej maloleté deti prešli takým telesným a duševným vývinom, ktorý zmenil celý komplex odôvodnených potrieb maloletých. Podstatnú zmenu pomerov privodila aj tá skutočnosť, že maloletí H. E. H. navštevujú strednú školu, čo sa podstatne odráža aj na finančných výdavkoch. Otec maloletých si svoju povinnosť prispievať bežným výživným na výživu maloletých detí pravidelne plní. Zameškané výživné uhradza od februára 2007 do mája 2010. Od júna 2010 zameškané výživné neplatí. Z toho dôvodu matka podala návrh na výkon exekúcie. Výdavky spojené s návštevou školy maloletej sú ZRPŠ ročne vo výške 10,- eur, školské potreby pri nástupe do

vyššieho ročníka v sume cca 50,- eur, stravné v sume 150,- eur, oblečenie a obuv s sume 80,- eur, drogéria v sume 20,- eur mesačne, kurz jazdy na koni 5,- eur hodina 2x týždenne. Minulý rok maloletá absolvovala lyžiarsky kurz. Z Z. H. N. uhrádza za cestu autobusom 0,55 eura denne. Ráno idú deti autom s matkou. Výdavky spojené s návštevou školy maloletého sú ZRPŠ ročne vo výške 20,- eur, strava v sume 150,- eur, oblečenie a obuv v sume 80,- eur, drogéria v sume 20,- eur mesačne, školské potreby pri nástupe do vyššieho ročníka v sume 50,- eur. Taktiež potrebuje finančné prostriedky za knihy, kino mesačne 30,- eur. Maloletý nosí strojček, za ktorý matka uhradila sumu vo výške 600,- eur a za návštevu zubnej ambulancie uhrádza 20,- eur mesačne. Matka uhrádza mesačne za elektrinu sumu vo výške 50,- eur, za plyn 39,- eur, za vodu 20,- eur, za RTVS 4,64 eura. Úver vo výške 370,- eur. Ďalšími mesačnými nákladmi sú úhrady za paušál pre celú rodinu a splátky za telefón maloletých detí vo výške 130,- eur, za poisťku za auto vo výške 21,36 eura štvrťročne, 75,- eur, ročne za havarijné poistenie, za pohonné hmoty vo výške 80,- eur, za stravu vo výške 150,- eur, oblečenie a obuv vo výške 100,- eur. Príjem predstavuje suma vo výške 1000,- eur v čistom a príspevok na dve deti vo výške 48,- eur.

2. Na pojednávaní konanom dňa 21.01.20202 zástupkyňa matky uviedla, že na podanom návrhu trvajú, žiadajú zaviazat' otca na platenie výživného na každé dieťa zvlášť po 130,- eur. Výdavky, ktoré zabezpečuje výlučne sama matka doložili do spisu. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť neplnil, preto matka bola nútená podať návrh na exekúciu. Keďže doposiaľ určené výživné je nízke, matka bola nútená podať návrh na zvýšenie výživného. Doposiaľ určené výživné od doby od kedy požadujú zvýšiť výživné má otec uhradené.

3. Otec na pojednávaní uviedol, že doklady o príjem nevedel doložiť skôr, nakoľko výplatné pásky dostal až v piatok. Výplatná páska je za november a december. V novembri mal príjem čistý 354,17 eura a v decembri 440,40 eura. Od 01.01.2020 došlo u neho k zvýšeniu príjmu na 696,- eura v hrubom. Nevie koľko bude dostávať v čistom. Okrem vyživovacej povinnosti k týmto dvom maloletým deťom má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k E. C. 14 ročnému synovi. Tam platí výživné 50,- eur. On má výživné od podania návrhu zaplatené. Okrem výživného platí za elektrinu, rozhlas, DIGI Službu v súhrnnej čiastke 96,24 eura. Toto platí spolu s priateľkou. Platí ešte cestovné z V. H. A., kde chodí za prácou. Výživné je ochotný platiť tak, ako na toho syna o výške 50,- eur.

4. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že doporučujú zvýšiť výživné vzhľadom na vek maloletých detí a na príjem a na majetkové možnosti a schopnosti otca.

5. Dokazovanie bolo vykonané oboznámením sa s návrhom za začatie konania, rozsudkom sp.z. 12C/111/2014, správou z prešetrenia pomerov, dokladmi o príjme matky, dokladmi o výdavkoch maloletých detí, výpismi z účtov, výplatnými páskami za obdobie 11/2019-12/2019, dohodou o zmene pracovnej činnosti.

6. Z rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/8/2012-57 zo dňa 28.02.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/38/202-74 zo dňa 15.05.2012, právoplatného dňa 28.05.2012 bolo zistené, že súd zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 11P/56/2009 zo dňa 27.04.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.06.2009 tak, že znížil vyživovaciu povinnosť otca I. C. na maloletú H. L., W.. XX.XX.XXXX a na maloletého H. L., W.. XX.XX.XXXX zo sumy 40,- eur mesačne na sumu 30% zo sumy životného minima na nepnoleté, nezaopatené dieťa podľa osobitného zákona na každé maloleté dieťa zvlášť, počnúc od 01.02.2011. Priemerná mesačná čistá mzda matky bola 736,94 eura netto a otec bol nezamestnaný. Poberal dávku v hmotnej núdzi od 01.05.2011 v sume 62,50 eura. Maloleté deti boli žiakmi štvrtého ročníka základnej školy v Lučenci.

7. Maloletá H. L. je žiačkou tretieho ročníka SOŠHSaD v N. a maloletý H. L. je žiak triedy sexta Gymnázia F.L..M. U. N..

8. Matka maloletých detí je zamestnaná na V. F. F., pracovisko N. s čistou priemernou mesačnou mzdou 1066,81 eura.

9. Otec začal pracovať od 12.11.2019 v spoločnosti M. T. L..C..I.. U. A. s hrubou mzdou od 01.01.2020 vo výške 696,- eur mesačne. Otec pracoval od 05.08.2019 vo firme Y. L..C..I.. U. H. s hrubou mesačnou

mzdou 650,- eur. Býva s družkou, kde spoločne platia inkaso 96,24 eura. Má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k 14 ročnému synovi E. C. vo výške 50,- eur.

10. Podľa článku 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňujú najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopnosti a vlôh dieťaťa
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami
- j) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť, alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

22 Vyššie citované zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistenie skutkového stavu.

23. Z citovaných ustanovení zákona o rodine okrem iného vyplýva, že zmeniť rozhodnutia o výživnom možno vtedy, ak sa zmenia pomery. Súdna prax považuje za zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa výraznú zmenu vo výške jeho nákladov na základe životných potrieb (bývanie, strava, ošatenie), ale aj zmenu vo výške nákladov na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelanie, kultúrne a športové aktivity závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Zmena pomerov môže nastať aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Môže to byť vznik alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti, zmena v ich majetkových a príjmových pomeroch, prípadne zmena v ich nevyhnutných výdavkoch a podobne. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatnú zmenu zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne aj rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie, či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia u detí, nastúpenie ďalšej vyššej formy štúdia, zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Za opodstatnenú zmenu pomerov sa považuje zmena v dôsledku plynutia času, ktorá v zmysle súdnej praxe v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné, relevantné skutočnosti, pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky.

24. Pri určení výživného, resp. jeho zvýšení alebo znížení, teda zmene prihliada súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je tak smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože v prvom rade platí, že právom dieťaťa je podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. V rámci posudzovania nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa je potrebné brať do úvahy základné náklady ku ktorým patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotná starostlivosť, školské potreby, náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa a poplatky za záujmovú činnosť. Ďalej je potrebné zaoberať sa aj s ostatnými nákladmi. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v takom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú im poskytnúť dieťaťu viac.

25. V zmysle uvedeného sa súd v prvom rade zaoberal tým či od určenia výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí. V čase určenia výživného mali maloleté deti 10 rokov. V súčasnosti budú mať 18 rokov. Predovšetkým táto okolnosť t.j. uplynutie času a vyšší fyzický vek maloletých je v zmysle konštatovanej súdnej úpravy dôvodom na zvýšenie výživného. Potreby maloletých detí narástli z objektívnych príčin v súvislosti s ich fyzickým vývojom. Nevyhnutne preto vzrástli aj ich oprávnené požiadavky na stravu, ošatenie, obuv, hygienické potreby a zdravotnú starostlivosť. Zmena pomerov maloletých, teda v prvom rade súvisí s prirodzeným zvyšovaním rozsahu ich oprávnených potrieb a postupom v rámci školskej dochádzky, keď zo základnej školy postúpili na strednú školu. Súd teda dospel k záveru, že zmena pomerov na strane maloletých je taká, že odôvodňuje zvýšenie výživného.

26. Súd na základe výsledkov dokazovania dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia súdu o výživnom v roku 2012 došlo k podstatnej zmene pomerov na strane detí, ako aj rodičov, ktoré odôvodňujú zmenu výživného a to k jeho zvýšeniu. Od posledného rozhodnutia súdu uplynulo 8 rokov. Maloleté deti sú toho času žiakmi stredných škôl. Vzhľadom na vyšší vek, ako aj na školskú dochádzku maloletých detí došlo u nich k relevantnej zmene pomerov, výdavky na zabezpečenie ich potrieb sú v súčasnosti vyššie, ako v čase poslednej úpravy výživného. Matka uhrádza výdavky spojené s návštevou školy, s nákupom školských potrieb, či zabezpečuje stravu, ošatenie, kultúrne, či športové vyžitie a všetku starostlivosť, nakoľko otec okrem výživného neprispieva žiadnou čiastkou na výživu maloletých detí.

27. U otca nastala zmena pomerov, hlavne v tom, že od poslednej úpravy výživného sa zamestnal, stal sa zárobkovo činným a jeho príjem v hrubom predstavuje čiastku 696,- eur. Z príjmu má výdavky s platením bývania spolu s družkou vo výške 96,24 eura a má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči 14 ročnému synovi vo výške 50,- eur.

28. Zhodnotením odôvodnených potrieb maloletých detí, zhodnotením schopností, možností a majetkových pomerov otca, zhodnotením schopností, možností a majetkových pomerov matky, po

porovnaní s pomermi v roku 2012 kedy súd naposledy rozhodol o zvýšení povinnosti otca prispievať na výživu, došiel súd k záveru, že je tu priestor na zvýšenie súdom určeného výživného v prospech maloletých detí, aj keď nie v takej výške, ako navrhla matka maloletých detí. Povinnosťou každého rodiča je niesť zodpovednosť za splodenie dieťaťa a po jeho narodení podieľať sa na výžive svojho potomka do doby nadobudnutia objektívnej spôsobilosti dieťaťa samého sa živiť. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti mal súd za to, že je dôvod zvýšiť výživné otca na maloleté deti a to prihliadajúc na odôvodnené potreby maloletých detí, primerane možnostiam, majetkovým pomerom otca, so zohľadnením podielu vyživovacej povinnosti matky. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na všetky jeho deti by malo byť určené v rozmedzí 25-30% z jeho príjmu. Vzhľadom na existenciu troch vyživovacích povinností u otca maloletých detí je dôvodným vychádzať z jeho príjmu 696,- eur brutto mesačne, ktorý máme k dispozícii a z toho čiastka 60,- eur predstavuje 25% na každé dieťa. Keďže má tri maloleté deti, súd vychádzal zo sumy 25% z príjmu otca, nakoľko mal k dispozícii len príjem brutto. Určené výživné vo výške 60,- eur na každé dieťa bude mať matka mesačne k dispozícii spolu s prídavkami na deti, nakoľko za danej situácie vyššie výživné by nezodpovedalo zárobkovým možnostiam a schopnostiam a majetkovým pomerom otca, aj keď odôvodnené potreby maloletých detí by si vyžadovali vyššie výživné.

29. Súd zvýšil otcovi výživné od 01.08.2019 do 31.01.2020. Zameškané výživné za toto obdobie je v sume 384,- eur. Ide o zvýšené výživné za obdobie 6 mesiacov. Otec platil doposiaľ výživné na maloleté deti po 28,- eur. K zvýšeniu výživného od 01.08.2019 došlo na sumu 60,- eur na každé dieťa zvlášť, teda otec zaplatil na obe maloleté deti súhrnne sumu 336,- eur, ale mal pri zvýšení výživného zaplatiť 720,- eur (720,- eur - 336,- eur = 384,- eur).

Súd povolil otcovi, aby zameškané výživné zaplatil v mesačných splátkach po 20,- eur splatných ako bežné výživné s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zrochnosť celého plnenia.

30. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.